

Généalogie et histoire: la famille de Iliăș Șanga

Résumé: Cette étude est une variante d'un communications scientifiques présentées à la Commission Nationale de Héraldique, Généalogie et Sigillographie de l'Académie Roumaine – Direction Iași à la réunion du 19 Octobre an 1999.

Dans cette étude, l'auteur présente les résultats d'une recherche généalogique et historique, ayant comme point de repère un document important depuis l'année 1443, concernant sur la famille de Iliăș Șanga.

Mots-clés: *généalogie, histoire, 1443, histoire familiale, csangos, Moldavie*

Acest articol este o variantă (pregătită cu ani în urmă pentru tipar) a unei comunicări științifice¹ prezentate la *Comisia Națională de Heraldică, Genealogie și Sigilografie a Academiei Române – Filiala Iași*, în ședința din 19 octombrie 1999.

La vremea respectivă încredinșasem textul spre publicare unei reviste științifice a cărei apariție a tot fost amânată, astfel încât, nici materialul nostru nu a mai văzut lumina tiparului.

Am regăsit relativ recent textul comunicării de odinioară și am decis să îl publicăm, prin bunăvoința domnului prof.dr. Ioan Mitrea, în prestigioasa revistă de istorie: *Zargidava*.

Am păstrat în mare parte textul inițial (renunțând, totuși, la unele fragmente, cu trimiterile documentare aferente, din partea de istorie, relative la „fenomenul ceangău”², care, între timp, au fost valorificate în alte studii de specialitate³), actualizând doar, din motive lesne de înțeles, aparatul critic aferent.

¹ Comunicarea prezentată la ședința din 19 octombrie 1999 a Comisiei Naționale de Heraldică, Genealogie și Sigilografie a Academiei Române – Filiala Iași a avut titlul: **Genealogie și istorie: familia lui Iliăș Șanga**.

² Anton Coșa, *Catolicii din Moldova și „fenomenul ceangău”*, în *Angustia*, 6, Sf. Gheorghe, 2001, p. 33-41; idem, *Românii din sud-estul Transilvaniei în secolele XIII-XV*, în *Angustia*, 6, Sf. Gheorghe, 2001, p. 15-20.

³ A se vedea, de exemplu: Anton Coșa, *Problema originii catolicilor din Moldova*, în *Carpica*, XXXI, Bacău, 2002, p. 79-106; idem, *Catolicii din Moldova în izvoarele Sfântului Scaun (secolele XVII-XVIII)*, Iași, Editura Sapiența, 2007.

*

1443 (6951) iunie 8, Suceava. „Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan voievod, și domn al Țării Moldovei. Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră credincioasă, pan Iliăș Șanga, ne-a slujit drept și credincios. De aceea, noi, văzând dreapta și credincioasa lui slujbă către noi, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat, în țara noastră, în Moldova, satele anume: Văsiești, pe Urmeniș, unde este casa lui, și, pe Tazlău, Bosești și jumătate din Bădești, și, pe Trotuș, o poiană, anume Borila. Toate acestea mai sus-scrise să-i fie uric, cu tot venitul, și copiilor lui, <și> fraților lui, și nepoților lui și strănepoților lui și răstrănepoților lui și întregului lui neam, neclintit niciodată, în veci. Iar hotarul acestor <sate> să fie <după> hotarul vechi, pe unde au folosit din veac. Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus-scrisului Ștefan voievod, și credința fratelui meu, Petru voievod, și credința boierilor noștri ... mari și mici...”⁴.

Cele de mai înainte introduc pe scena istoriei un personaj care, neglijat pînă acum, constituie prin numele său un prim argument, de facto, al prezenței unei familii de „ceangăi” în Moldova secolului al XV-lea.

Asupra apropierii lingvistice dintre patronimul „Șanga” și determinativul „ceangău”, atrăgea dealtfel atenția și unul dintre editorii documentului citat mai înainte, anume Mihai Costăchescu⁵, fapt remarcat și de către istoricul Andrei Veress⁶.

Astfel, documentul din 8 iunie 1443 constituie un izvor istoric important în studierea problemei „ceangăilor”.

Lucrarea noastră cuprinde două părți: prima, de natură istorică, cea de-a doua genealogică, ambele aflate într-o indisolubilă legătură.

Atrăgeam în anul 1996⁷ atenția asupra faptului că „ceangăii” apar pe

⁴ *Documenta Romaniae Historica*, A. Moldova, vol. I, întocmit de C. Cihodaru, I. Caproșu, L. Șimanschi, București, 1975, p. 335-336.

⁵ Mihai Costăchescu, *Documente moldovenești dinainte de Ștefan cel Mare*, vol. II, Iași, 1932, p. 159.

⁶ Dumitru Ivănescu, *Informații pentru istoria cercetărilor genealogice românești în corespondența lui M. Costăchescu*, în *Arhiva Genealogică*, I (IV), 3-4, Iași, Editura Academiei Române, 1994, p. 216.

⁷ Anton Coșa, *Ceangăii între legendă și istorie* (manuscris), comunicare prezentată în ședința din 12 decembrie 1996 a Cercului de Studii Medievale din cadrul Facultății de Istorie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași; idem, *Considerații asupra originii și*

scena istoriei în sud-estul Transilvaniei, un spațiu de interferență etnică și culturală, propice nașterii unui asemenea fenomen, promițând atunci continuarea cercetărilor și revenirea ulterioară asupra acestei probleme.

Demersul din anul 1999 privind genealogia familiei lui Iliăș Șanga ne-a oferit prilejul de a relua sintetic o serie dintre punctele de vedere de atunci, rămase valabile peste timp, iată, și în anul 2016, considerându-le oportune și în același timp auxiliare importante ale informației genealogice în acest context.

Cine au fost, de fapt, acești atât de controversați „ceangăi”? Am căutat, încă din anii studenției, să găsim răspunsul potrivit la această întrebare. Astfel, am cercetat, rând pe rând, importante fonduri arhivistice din România⁸ și de la Sfântul Scaun⁹, am parcurs o consistentă bibliografie¹⁰, am publicat rezultatele demersurilor noastre științifice (concretizate în diverse studii de istorie¹¹, genealogie¹², etnografie¹³,

evoluției fenomenului ceangău, în *Almanahul „Presa Bună”*, Iași, 1996, p. 61-76.

⁸ Idem, *Izvoare inedite privind catolicii din Moldova: „Status animarum”*, prima parte în *Arhiva Genealogică*, V (X), 1-2, Iași, Editura Academiei Române, 1998, p. 155-160 respectiv partea a doua în *Arhiva Genealogică*, V (X), 3-4, Iași, Editura Academiei Române, 1998, p. 199-258; idem, *Un izvor genealogic inedit: „Liber Confirmatorum”*, în *Carpica*, XXXX, Bacău, 2011, p. 166-188.

⁹ Idem, *op.cit.*, Iași, 2007.

¹⁰ Idem, *op.cit.*, Iași, 2007, p. 559-574; idem, *Bibliografie cu privire la istoria catolicilor din Moldova*, în volumul *O viață închinată unei opere: in memoriam professoris Dumitru Mărtinaș* (coord. Anton Coșa), Iași, Editura Sapienția, 2016, volum aflat sub tipar.

¹¹ Idem, *loc.cit.*, Sf. Gheorghe, 2001, p. 33-41; idem, *loc.cit.*, Bacău, 2002, p. 79-106.

¹² Idem, *Genealogii de „ceangăi”: un demers necesar*, în *Arhiva Genealogică*, V(X), 3-4, Iași, Editura Academiei Române, 1998, p. 45-48; idem, *Familii catolice din Moldova de origine transilvăneană. Schițe genealogice*, în *Arhiva Genealogică*, VI(XI), 1-4, Iași, Institutul Român de Genealogie și Heraldică „Sever Zotta”, 1999, p. 95-104; idem, *Genealogii eclesiastice catolice în Moldova*, în *Acta Bacoviensia*, nr. 6, Bacău, 2011, p. 189-204; idem, *Généalogies des „csangos”: Une histoire familiale au travers des frontières*, în *Carpica*, XLII, Bacău, 2013, p. 387-398.

¹³ Idem, *Comunități catolice din Moldova: Faraoni și Valea Mare. Coordonate etnografice*, în *Buletin Istoric*, nr. 6 (revista Departamentului de cercetare științifică al Episcopiei Romano-Catolice de Iași), Iași, Editura „Presa Bună”, 2005, p. 15-36; idem, *Comunitatea catolică din Horgești-Bacău. Coordonate etnografice*, în *Anuarul Muzeului Etnografic al Moldovei*, nr. 6, Iași, 2006, p. 267-304; idem, *Comunitatea catolică din Mărgineni-Bacău. Coordonate etnografice*, în *Anuarul Muzeului Etnografic al Moldovei*, nr. 9, Iași, 2009, p. 279-314; idem, *Tuta. Coordonate etnografice*, în *Buletin Istoric*, nr. 12 (revista Departamentului de cercetare istorică al Episcopiei Romano-

antroponimie¹⁴, heraldică¹⁵, în volume monografice¹⁶), încercând să înlăturăm, cu grijă, vălul de obscuritate care a acoperit, multă vreme, istoria „ceangăilor”.

De la bun început am constatat faptul că una dintre greșelile fundamentale ale celor care s-au ocupat în trecut de această problemă (perpetuată și astăzi, din păcate, cu precădere în istoriografia maghiară) a fost aceea a considerării termenului „ceangău” ca etnonim, căutându-se implicit și originile unei etnii purtând acest nume (de ceangăi), demers care, în mod firesc, nu a dus decât la concluzii controversate¹⁷ din punct de vedere științific. S-a ajuns la raportarea nejustificată a acestui termen la adresa comunității catolicilor din Moldova, fapt fundamental greșit, cu repercusiuni negative asupra acestor credincioși.

Termenul „ceangău” a fost folosit în decursul timpului „cu sensuri diferite, fără să se încerce stabilirea momentului istoric când apare, aspect deosebit de important în privința sensului corect pe care l-a avut inițial”¹⁸.

Totodată, la fel de importantă este și fixarea locului unde este consemnat pentru prima dată. În acest sens, este cert astăzi faptul că spațiul original al termenului „ceangău” a fost sud-estul Transilvaniei, un teritoriu de interferență etnică și culturală, care a favorizat apariția „fenomenului

Catolice de Iași), Iași, Editura „Presa Bună”, 2011, p. 103-128; idem, **Ancore identitare românești: Miorița în cultura populară a romano-catolicilor din Moldova**, în volumul: **Ioan Lăcătușu la 65 de ani**, ediție îngrijită de Vasile Stancu, vol. I-II, Sfântu Gheorghe, Editura Eurocarpatica, 2012, p. 557-560; idem, **Comuniunea viilor și morților în satul Somușca (județul Bacău): Cântecel de priveghi**, în *Anuarul Muzeului Etnografic al Moldovei*, nr. 13, Iași, 2013, p. 207-230.

¹⁴ Idem, **Antroponimie și toponimie la catolicii din Moldova în 1696**, în *Zargidava. Revistă de istorie*, XV, Bacău, 2016, p. 139-157.

¹⁵ Idem, **Heraldică teritorială. Stemele localităților cu populație catolică din Moldova**, în *Carpica*, XLIII, Bacău, 2014, p. 261-278.

¹⁶ Idem, **Cleja. Monografie etnografică**, București, Editura SemnE, 2001; idem, **Catolicii din Făraoani, Onești**, Editura Magic Print, 2007; idem, **Comunitățile catolice din județul Bacău, Onești**, Editura Magic Print, 2007; idem, **Monografia comunei Gioseni, Iași**, Editura Sapienția, 2009; idem, **Monografia comunei Făraoani, Onești**, Editura Magic Print, 2009; idem, **Monografia comunei Oituz, Onești**, Editura Magic Print, 2010; idem, **Monografia comunei Nicolae Bălcescu, Bacău**, Editura Babel, 2010; idem, **Monografia satului Somușca, Onești**, Editura Magic Print, 2013.

¹⁷ A se vedea Anton Coșa, *loc.cit.*, Sf. Gheorghe, 2001, p. 33-41; idem, *loc.cit.*, Bacău, 2002, p. 79-106.

¹⁸ Idem, *loc.cit.*, Sf. Gheorghe, 2001, p. 33.

ceangău”¹⁹.

În consonanță cu lingviștii care „susțin faptul că în privința sensului unui termen, trebuie căutată întotdeauna forma primară existentă în limba de origine a acestuia”²⁰, am căutat și noi această formă primară a termenului ceangău și am găsit-o în maghiarul „*csáng*”²¹ (cu variantele: „*csángani*”, „*csángódni*”²², „*elcsángódni*”), cu înțelesul de „*străin*”, „*înstrăinat*”²³, arătând deci o însușire, o calitate, fiind cu alte cuvinte un nume calitativ, nicidecum un nume etnic²⁴.

Fiind un cuvânt de origine maghiară, el nu putea fi folosit inițial decât de indivizi vorbitori de limbă maghiară (fie el și sub forma unui dialect maghiar) la adresa altor indivizi din afara comunității respective. Cum în sud-estul Transilvaniei, vorbitori de limbă maghiară au fost (după stabilirea lor aici) secuii, termenul „ceangău” a fost folosit de către aceștia pentru a-i desemna pe cei care nu erau secui, adică pe românii băștinași, trăitori în zonă, „unii dintre ei aspiranți la calitatea de secui”²⁵.

Dealtfel, contextul apariției termenului „ceangău” în sud-estul Transilvaniei, în perioada evului mediu, este într-o strânsă legătură cu procesul de „*secuizare*”²⁶ a românilor din zonă, de care însă nu s-a vorbit încă suficient de mult.

Dacă la venirea și stabilirea secuilor în sud-estul Transilvaniei, „drepturile, libertățile și privilegiile”²⁷ românilor ca autohtoni nu au fost contestate, ci au fost păstrate și recunoscute de regalitatea maghiară, totuși, în condiții specifice, asupra cărora am insistat în alte locuri²⁸, conviețuirea dintre români și secui a dus relativ repede la un proces de asimilare, de „*secuizare*” a primilor.

Trebuie să precizăm faptul că „procesul de secuizare” care a avut loc

¹⁹ Idem, loc.cit., Iași, 1996, p. 61-76; idem, loc.cit., Sf. Gheorghe, 2001, p. 33-41 respectiv p. 15-20.

²⁰ Idem, loc. cit., Sf. Gheorghe, 2001, p. 33.

²¹ Vezi: Révai Nagy Lexikona, IV, Budapest, 1912, p. 754-755; Új magyar lexikon, vol. I, Budapest, 1960, p. 480-481.

²² Ion Podea, Monografia județului Brașov, vol. I, Brașov, 1938, p. 50.

²³ Ibidem.

²⁴ Anton Coșa, loc. cit., Bacău, 2002, p. 87.

²⁵ Idem, loc. cit., Sf. Gheorghe, 2001, p. 33.

²⁶ I.I. Russu, Români și Secuii, București, Editura Științifică, 1990, p. 40.

²⁷ Anton Coșa, loc.cit., Sf. Gheorghe, 2001, p. 15.

²⁸ Ibidem, p. 15-20.

în sud-estul Transilvaniei (devenit, după așezarea aici a secuilor și sașilor, un spațiu de interferență etnică și culturală) a fost unul natural. Se cunoaște deja²⁹ că în Transilvania evului mediu nu oricine putea deveni secu (aspect trecut adesea cu vederea), ci doar acela care făcea dovada prestării unui anumit serviciu în schimbul obținerii acestei calități.

Dealtfel, nici termenul secu nu a fost inițial un etnonim, el arătând tot o însușire, o calitate, e drept privilegiată, căpătată în schimbul anumitor prestații, de regulă militare ori economice³⁰. La un moment dat, în secolul al XV-lea, aceste privilegii ale secuilor vor fi restrânse de către voievodul Transilvaniei, ceea ce va conduce la emigrări ale secuilor³¹ în Moldova, acolo unde își găseau adăpost și românii ardeleni³². O parte a secuilor care-și pierd privilegiile specifice și sunt nevoiți să emigreze în Moldova ori în alte zone, vor fi și ei denumiți „ceangăi” începând din secolul al XV-lea.

De fiecare dată însă, indiferent dacă vorbim de „ceangăi” de origine română sau „ceangăi” la origine secu, termenul „ceangău” era raportat *la individ* și nu la o comunitate anume, lucru firesc având în vedere faptul că individul era cel care primea acest nume calitativ, nu comunitatea din care făcea parte. Greșita extrapolare a termenului „ceangău” la nivel comunitar are loc mai târziu, în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, mai precis în anul 1780, prin intermediul preotului secu Zöld Péter, refugiat în Moldova în urma evenimentelor de la Madéfalva din 1764 (cunoscutul *Siculicidium*³³), în condiții asupra cărora nu vom insista aici, dar pe care le-am detaliat cu alte ocazii³⁴.

Totuși, menționăm aici, încă o dată, doar faptul că prin inovația lingvistică a preotului secu Zöld Péter (care folosește pentru prima dată relativ la catolicii din Moldova sintagma „ceangăi-maghiari”³⁵, prin

²⁹ *Ibidem*, p. 33-41.

³⁰ Szabó Károly, *Székely Oklevéltár*, I, Kolozsvár-Cluj, 1872, p. 52-53, apud *Documente privind istoria României*, C. Transilvania, veacul XIV, vol. IV (1341-1350), București, 1955, p. 282, doc. 401.

³¹ *Ibidem*, p. 272-280.

³² Ștefan Meteș, *Emigrări românești din Transilvania în secolele XIII-XX*, București, Editura Științifică, 1971, p. 103.

³³ Cf. *Acta – 1996*, Sfântu Gheorghe, vol. I, 1997, p. 209-224.

³⁴ Anton Coșa, *loc. cit.*, Bacău, 2002, p. 79-106.

³⁵ Cf. „*Notitia de rebus Hungarorum qui in Moldavia, et ultra degant*, scripta ab Adm. R.D. Petro Zöld, Parocho Csik Delmensi in Sicilia data ad A.R.P. Vincenti Blacho”, publicată în traducere maghiară în *Magyar Könyv-Ház*, III, Pozsony, 1783, p. 414-428 și în

alăturarea a doi termeni: „ceangău” – folosit în Transilvania și „ungur” – folosit fără conotații etnice la adresa catolicilor moldoveni, cu sensul de locuitor venit din Țara Ungurească, cum mai era denumită Transilvania), precum și prin raportarea noului termen la o comunitate bine definită (a catolicilor din Moldova), acesta a creat în mod evident un fals etnonim și implicit o falsă problemă etnică în Moldova³⁶, cu urmări până în zilele noastre.

Mențiunile documentare medievale ale termenului „ceangău” sunt patronime. Una dintre acestea vizează tocmai personajul căruia i-am dedicat comunicarea noastră, anume: *Iliăș Șanga*. Originea lui transilvăneană este probată de numele Șanga pe care el ori ascendenții lui nu-l puteau căpăta decât acolo, în condițiile arătate în prima parte a comunicării.

Nu știm cine a fost primul membru al familiei Șanga (purtând acest nume) stabilit în Moldova și nici motivele concrete ale emigrării, cele generale putându-le întrevădea din cele inserate în lucrarea noastră până acum. Ceea ce știm despre începuturile viețuirii acestei familii în spațiul moldav sunt legate de uricul din 8 iunie 1443, citat la începutul lucrării.

Motivele pentru care Iliăș Șanga primește uricul din 1443 nu sunt, se pare, străine de evenimentele³⁷ din toamna anului 1442 când Ștefan³⁸, sprijinit de un al treilea frate, Petru³⁹, precum și de o parte dintre boierii lui Iliăș⁴⁰, îl înlătură pe acesta din urmă din țară, ocupând tronul Moldovei⁴¹.

Probabil, Iliăș Șanga a fost unul dintre cei care l-au ajutat pe Ștefan al II-lea în demersul său, iar în schimbul acestui serviciu de natură militară va fi răsplătit de către noul domn cu posesiunile amintite în documentul din 1443.

Acest document (din 8 iunie 1443) reprezintă prima atestare a termenului „ceangău”. Această realitate a fost remarcată cu ani în urmă și de către istoricul Andrei Veress într-o scrisoare (din 21 aprilie 1934) expediată din Budapesta, adresată lui Mihai Costăchescu, unde nota:

„Prea stimate Domnule Coleg. Aștept corectură zilnic dintr-un studiu

traducere germană sub titlul *Reisse nach der Moldau*, în *Ungarisches Magazin*, III, nr. 1, Pressburg, 1783, p. 90-110.

³⁶ Anton Coșa, *loc.cit.*, Bacău, 2002, p. 79-106.

³⁷ Cf. *Istoria românilor. Epoca medievală*, Chișinău-Iași, 1991, p. 107-111.

³⁸ Este vorba de domnul Moldovei, Ștefan al II-lea.

³⁹ Petru al III-lea, viitor domn al Moldovei.

⁴⁰ Este vorba de domnul Moldovei, Iliăș I.

⁴¹ Ștefan S. Gorovei, *Mușatinii*, București, 1976, p. 52.

(scris în limba mea maternă) despre originea și numele ceangăilor din Moldova. Studiul este rezultatul cercetărilor mele de peste treizeci de ani, făcute la Roma și aiurea. Mult mi-au folosit însă și bogatele date ale publicațiunii Dv. monumentale, cuprinzând vechile documente moldovene. Așa de pildă, numele lui pan Iliăș Șanga din 1443 e cea mai veche pomenire a numelui ceangăilor. Nu găsesc însă cele ce ați făgăduit (p. 159 vol. II) despre cuvântul sangău, ceangău – care notă a rămas desigur din nebăgare de seamă între mâinile Dv. și astfel v-aș ruga să-mi comunicați părerea Dv. cât mai urgent posibil pentru ca să o pot folosi – citând-o firește – în memoriul meu, care cred că vă va interesa, căci sunt convins că am reușit a deslega enigma mare a obârșiei lor, care e curat cumană, chiar și pe baza toponomasticii moldovene... Mulțumindu-vă anticipat, vă salut cu toată stima. A. Veress⁴².

Nu avem indicii privind vreun răspuns al lui Mihai Costăchescu la rugămintea colegului maghiar. „În mod obișnuit, cei care-i solicită părerea primesc informații competente și documentate”⁴³.

Important pentru noi rămâne faptul că doi istorici de marcă vorbesc de o apropiere între termenul „ceangău” și patronimul Șanga (menționat ca atare în documentul anului 1443).

Menționări documentare exprese ale termenului ceangău (în afara celui din 8 iunie 1443) sunt foarte puține, întrucât nu toți ceangăii se puteau ridica la o importanță socială, economică, la un rang militar ori politic care să le permită menționarea în documente.

Pe lângă cazul lui Iliăș Șanga, mai apare în Moldova un Vasii Șanga⁴⁴ într-un act din 10 ianuarie 1490. Între cei doi nu este decât o simplă apropiere omonimică. Asemenea mențiuni se găsesc firește și în Transilvania. Amintim aici doar pe Andrei Ceangăul (Csángó András)⁴⁵ pomenit în 1560. Exemplele de mai sus întăresc afirmația noastră privind raportarea termenului „ceangău” la individ.

Pornind la reconstituirea genealogică a familiei lui Iliăș Șanga ne-am lovit de sărăcia izvoarelor. Demersul nostru a fost ajutat, într-o mică măsură, de evoluția proprietăților dobândite prin uricul din 1443.

Astfel, am putut stabili faptul că Iliăș Șanga a avut doi copii: o fată pe

⁴² D. Ivănescu, loc.cit.

⁴³ *Ibidem*, p. 195.

⁴⁴ **Documenta Romaniae Historica**, A. Moldova, vol. III, întocmit de C. Cihodaru, I. Caproșu, N. Ciocan, București, 1980, p. 112-114.

⁴⁵ Szabó Károly, op.cit., V, Kolozsvár-Cluj, 1986, p. 76.

nume Ana și un băiat Bîlco⁴⁶. Cei doi vor moșteni posesiunile tatălui lor, iar odată dobândite le vor administra ori le vor vinde, fiecare după dorință.

Bîlco, cunoscut și sub numele de Bîlco Băsăscu, vinde relativ repede „...*a sa driaptă ocină dintru al său drept uric, giumătat(e) din satul lui, din Băsăști, partea ce din sus, slugii noastre Niagului și fratelui său Stoicai armașul...*”⁴⁷, după cum ne arată un document din 9 ianuarie 1488.

Nu știm ce va fi făcut Bîlco cu celelalte părți din moștenire. Îclinăm să credem că le-a vândut și pe acelea, unul dintre motive fiind, probabil, lipsa urmașilor direcți.

În ceea ce o privește pe Ana, aceasta a avut doi copii: o fată Sora și un altul (băiat sau fată) despre al cărui nume nu știm deocamdată nimic. Cunoaștem în schimb faptul că acest enigmatic copil a avut la rândul lui două fete, pe Drăghița și pe Maria. Lor le va vinde mătușa Sora „...*ocina sa dreaptă, din uricul său drept din privilegiul bunicului său Iliăș Șanga ce a avut de la străunchiul nostru, de la Ștefan voevod, a patra parte de sat din Băsești, pe Tazlău...*”⁴⁸, după cum aflăm dintr-un document de la Petru Rareș, datat 9 martie 1535. Tot lipsa urmașilor trebuie să fi stat și la originea acestei vânzări (încheiate în familie), păstrându-se astfel posesiunile în familie.

Dealtfel, ca moștenitoare drepte ale lui Iliăș Șanga, Drăghiței și Mariei le va întări, prin uricul din 9 aprilie 1560, voievodul Alexandru Lăpușneanu „...*ocinele și moșiile lor, în țara noastră a Moldovii, din ispisoc de danie ce l-au avut moșul lor Iliăș Șanga de la moșul domniei mele Ștefan voevod, jumătate din sat Băsești, jumătatea cea din jos și a patra din Vășiești, partea din cătră apa Trotușului și cu poenile anume Podena și Runcul, ce este curătura lor, cari sunt piste apa Trotușului și a patra parte din poeni Borâlei pentru ca să le fie lor și de la noi uric cu tot venitul...*”⁴⁹.

Începutul secolului următor va găsi însă aceste proprietăți în cu totul alte mâini, ceea ce ne face să credem că Drăghița și Maria au fost ultimele descendente ale lui Iliăș Șanga. De vor mai fi existat și alți urmași ai acestei familii nu știm în stadiul actual al cercetării noastre, ei continuând să rămână, deocamdată, sub sigiliul enigmei.

⁴⁶ Mihai Costăchescu, *op.cit.*, p. 159.

⁴⁷ *Documenta Romaniae Historica*, A. Moldova, vol. III, întocmit de C. Cihodaru, I. Caproșu, N. Ciocan, București, 1980, p. 39.

⁴⁸ *Documente privind istoria României*, A. Moldova, veacul XVI, vol. I (1501-1550), București, 1953, p. 373.

⁴⁹ *Ibidem*, veacul XVI, vol. II (1551-1570), București, 1951, p. 145.